

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

In Festo S. Ioannis Evangelistæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

PRO FESTO S. JOANNIS
EVANGELISTÆ.

CONCIO PRIMA.

Exiit sermo iste inter fratres, quod discipulus ille non moritur. Joan. cap. 21. Textus.

Virginitas, & Castitas, est immortalis. Virgines non moriuntur. Thema.

Novam vitæ genesim puritas efformat, & infœcunda ad prolem castitas, ad vitam generandam fecundissima est. Exordium.
Supra mortem se erigit pudicitia, & immortalis à funere evadit: perorat de Padilla Annot. 11. in Habacuc cap. 3. v. 15. disc. 6. Virgo Joannes Evangelista fuit; teste S. Thoma, qui in cap. 13. Joannis scribit: *Mundiciam à puero habuit; & Ecclesia subnectit: Virgo est electus à Deo; & Virginem Virgo commendavit.* Audiamus de Virginitate S. Joannis Evangelistæ disserentem S. Damascenum serm. 1. de S. Joanne: *Beatus Joannes tantò reliquas Virgines superat, quantò Virginitati beata Maria per sedulitatis, ac perpetuæ custodiæ meritum appropinquet, à qua sola videlicet præceditur; ita ut sicut veneranda Matris Domini Virginitas, beati Joannis Virginitatem excedit; sic ipse pro glorioso ejus contubernio cæteras à mundi primordio Virgines antecellit.* Nolentes ergo cæteri Apostoli Joannem castissimam esse virginem, inferunt: *Discipulus ille non moritur: immortalis enim est Virginitas; Audiamus desuper DEI Verbum: Felix est Sterilis, & incoïnquinata, &c. habebit fructum in respectione animarum.* Scriptura.

- marum sanctarum. Ita Salomon Sapientiæ cap. 3. & cap. 4. O quam pulchra est casta generatio, &c. immortalis est enim memoria illius. Angelus Joanni profitetur: Apocalyp. cap. 14. Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati, Virgines enim sunt, hi sequuntur Agnum quocumque ierit. Qui seminant in spiritu, de spiritu & merent vitam internam, ad Galatas cap. 6. Audiantur & Patres:
- Virginitas corona est, que nunquam marcescit, mortem destruens, possidens verò immortalitatem,* S. Achanasius lib. de Virg. Vivendi sibi usum quasivit è cælo, que Sponsam sibi in cælo invenit. Hæc nubes, aëra, Angelos, sideraque transgrediens, Verbum Dei in ipso sinu Patris invenit, & toto haustit pectore, ita eleganter de
- Virginitatis laurea perorat* S. Ambrosius: lib. I. de Virg. *Sola est castitas, qua in hoc mortalitatis loco, & tempore, statum quendam immortalis gloriæ representat. Sola inter nuptiarum solemniam beatæ illius vendicat regionis, in qua nec nubent, neque nubentur, præbens quodammodo in teris, cælestis illius conversationis experientiam,* ita mellifluè S. Bernardus epist. 42. *Nulla virtutum tam propriè carnales homines spiritualibus Angelis imitatione conversationis æquantur, quam merito, & gratiâ castitatis; per quam adhuc in terra degentes habent, secundum Apostolum, municipium in cælis, quod deposita corruptelâ carnali habituros Sanctos promittitur in futurum, hinc jam in carne fragili possidentes.* scribit S. Cassianus lib. 6. cap. 6. *Quod futuri sumus, vos jam esse captis, vos resurrectionis gloriâ in hoc sæculo jam tenetis, per seculum sine seculi cogitatione transitis, cum castæ perseveratis, ac Virgines, Angelis Dei estis æquales.* ita S. Cyprianus de habitu Virg. lib. I. *Nonne tres Pueri Virginitatem colentes igne periores evaserunt, per Virginitatem corporibus ab igne inexpugnabilibus factis? Nonne Danielis corpori Virginitate solidato, ferarum dentes insigi non potuerunt? Ornate perorat* S. Damascenus lib. 4. Orth. fid. cap. 25. *Concludo: Ergo Virginitas immortalis: uti invocata Dei gratia, Conceptibus deducam.*

CONCEPTUS I.

Ad cruentum factum rabidi Cain, inflictam inquam cædem, & mortem Abelis, adest præ foribus justus Deus, iniquo Cain delictum exprobrat, indicando: *Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra*, Genes. 4. Notare libeat verbum: *Clamat*: Ponamus nunc casum: Fatali quis vulnere cruentatus cadit, quamdiu, licet pallentibus labiis, adhuc loquitur, mortuus non censetur, sed vivus, & superstes est; Nunc ad factum: Abel quidem prostratus jacet; sed, teste DEO, clamat, loquitur: *Vox sanguinis, &c.* Ergo Abel mortuus non est, clamat sanguis, ergo post tot mille sæcula huc usque vivit, superstes est; Quid Abel immortalem fecit? Quid Abeli tribuit vitam sine fine duraturam? Tribuit hanc Virginitas, castitas: Abel castus, impollutus, Virgo est; *Virginitas, & intermerata Castitas, mortis imperium ignorant, Castitas Privilegio gaudet, ut nesciat interitum, ignoret occisionem; immunis à morte, adhuc post mortem perhibetur, & virtutis functiones neque ipsa mors finit, quia Virginum prerogativa est, mortis Dominio non subijci.* Ita perorat doctissimus de Padilla Annot. 11, in Habacue cap. 3. v. 15, discursu 6.

CONCEPTUS II.

Herodes audiens mirabilia opera Christi, inquit: *Joannes Baptista resurrexit à mortuis, & propterea virtutes operantur in illo.* Marci cap. 6. Quid loqueris Herodes? utique in disco Joannis caput, cadaver exanime, prostratum super pavementum conspexisti? Unde ergo Joannem Baptistam vivere, asserere, & concludere potes? *Virtutes operantur in illo*: Joannem Baptistam Virginitatem, & Castitatis propugnatorem noverat Herodes, adhuc tinnunt Regi aures, super Virginis imperterritæ voces: *Non licet tibi habere uxorem fratris tui.* Prudenter ergo infert Rex: Joannes Baptista non est mortuus, sed adhuc vivit, *virtutes operantur in illo*; Virginitas immunis à morte adhuc post mortem perhibetur, & virtutis functiones, neque ipsa mors finit.

M

CON-

CONCEPTUS III.

Josue magni Ducis populi Judaici nullus factus est funeris apparatus, nullus luctus, nullus planctus, cum tamen Jacob fetu 70. Aaron, & Moyfes 30. dierum, Samuel quoque planctu magno sepultus sit; cur similis luctus, planctus, in funere Josue non est institutus, & celebratus? annon ultimum funeris honorem, & communem planctum JOSUE meritus est, qui tot cruentis proeliis, pro incremento populi Israelitici, vitam generosè prostituit, gloriosè hostes prostravit, Reges & Imperia, Dominio, & Imperio Judæorum subjecit? cur ergo ultimum funeris honorem, luctum, & planctum non exhibent? num fors mortuum non existimant? hinc funebri apparatu, ac luctu non indigeat, qui adhuc vivit & perennat? Ita subscribit S. Hieronymus lib. I. adversus Jovianum: *Moyfes moriens plangitur à populo Israël: Josue autem quasi victurus non plangitur; nuptia enim finiuntur in morte, Virginitas post mortem incipit coronari, immortalis est enim memoria illius.* Ex his Verbis Sancti Hieronymi eruitur, Josue vixisse castum, vixisse Virginem; castam Virginem non plangunt mortuam Judæi, cum hæc post funera vivat: Augusta immortalitatis corona redimitæ Virgines perhibentur, injurias mortis non sentiunt.

CONCEPTUS IV.

Intellecta morte Lazari fratris Marthæ & Magdalene, dicit suavissimus Dominus ad discipulos suos: *Lazarus amicus noster dormit.* Joann. 11. Idem dicit Salvator noster de Filia Principis, Matth. 9. *Non est mortua puella, sed dormit.* Dormire actus viventis est, ac in vita existentis, ex mente Theophylacti loquor: *Vide, quomodo Dominus quamvis mortuo Lazaro dixerit quasi ad viventem.* Revera, Lazarus, & Filia Principis occubuerunt, exspirarunt, mortui sunt; si revera mortui, quomodo salvatur Verbum Christi, qui & Lazarum & Puellam dormire dicit, dormire inquam, quod est vivere? Respondet de Lazaro Theophylactus: *Etiam vivebat Christo:* de Filia Principis scribit Josephus Mansi, in *Ærario Evangelico,*
Domi-

Dominica 23. post Pentecost. cap. 9. Matth. v. 24. Num. 12. *Filia hæc, etiamnum ætatem agebat innocentem*: Duo hæc Doctorem assumo asserta: Lazarus vivebat Christo: Filia Principis innocentem agebat ætatem, ergo ambo casti, ambo Virgines, Virgines, castos, dormire dicit Christus, dormire, id est: Vivere, *immortalis est enim corona illius.*

CONCEPTUS V.

De Matribus innocentium Pusionum ab Herode crudeli ferro interemptorum scribit S. Matt. cap. 2. *Noluit consolari, eò quod non sint*: Interrogo ego, quid non sunt? an non occisi & interempti Filii? an non sunt mortui chari Pusiones? non sunt mortui; vivunt & cursitant lætabundi cum Duce Jesulo in cœli atrio gratiosi parvuli: ita subscribente S. Chrysostomo hom. 3. *Noluit consolari, quia non erant mortui, qui mortui reputabantur, consolatio autem rei amissa, & non aucta, erat præstanda.* Quid Pusiones delicatulos fecit immortales? digito indicat S. Joannes in Apocalypsi cap. 14. *Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinguinati, Virgines enim sunt.* Immortalitas Virginitatis est aureola.

CONCEPTUS VI.

Prohibuit DEUS Levitici cap. 21. *Ad omnem mortuum non ingredieris omnino.* Moyses egrediens ex Ægypto in terram promissionis, ossa Joseph secum exportavit: *Tulit ossa Joseph secum.* Exodi cap. 13. *Quæstio oritur, an Moyses Legem Dei non fuerit transgressus? ad omnem mortuum non ingredieris omnino,* cum demortui ossa Joseph ante numerosum exercitum deportari instituerit? S. Isidorus Pelusiota respondet, Moysen minimè Legem Dei violasse, licet mortui ossa Joseph in publico statuerit, & deportari fecerit; causam addit citatus Isidorus: Lib. 4. ep. 157. scribens: *Eum, qui Castitatem coluit, pro mortuo non haberi.* Convenienter dicitis Divi Apostoli ad Galatas 6. *Qui seminat in spiritu, de spiritu & metet vitam æternam.*

CONCEPTUS VII.

De Elia Propheta sacer textus habet: Tulit eum Dominus; curru igneo raptus ad Paradisum, lege lib. 4. Regum cap. 2. ubi tot mille sæcula vivit incorruptus: causalem diuturnæ vitæ dicit S. Ambrosius: *Virginitatem semper coluit.* Unde de Virginitate perorat citatus Pater: *Quid est Castitas Virginalis? nisi expers contagionis integritas.* Lib. 2. de Virginitate Perclarè Sanctus Basilius lib. de vera Virginitate: *Magnum quiddam, & præclarum Virginitas est, que, ut totum simul explicem, hominem incorruptibili Deo simillimum facit: hæc autem profectò non à corporibus ad animas manat: sed cum incorporalis anima propria, & præcipua sit, ejus pretiosissima integritate corpora quoque incorrupta servantur.* Testimonium fert Gerundæ corpus S. Narcissi jam ultra 13. sæcula incorruptum, Corpus Sancti Aldegaris jam ab annis quingentis; Francisci Seraphici Assisi tot pariter sæculis illibatum corpus: Corpus B. Catharinæ Bononiensis jam tribus sæculis incorruptum residens, cui capilli & unguis sectiles succrescunt: ut in Petra Sancta refertur.

Epilogus.

Hortor ergo cum S. Paulo 1. ad Timoth. c. 2. *Vitam agamus in omni Pietate & Castitate, hoc enim bonum est, & acceptum coram Salvatore nostro DEO, qui omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.*

IN

IN FESTO S. JOANNIS EVANGELISTÆ.

CONCIO SECUNDA.

Hic est Discipulus, quem diligebat JESUS. cap. 21. Textus.
DEUS erga hos, gratiis, & donis est munifi- Thema.
 centior, qui in virtutibus sunt perfectiores.

DE S. Joanne Evangelista inquit S. Petrus Damianus, Exordium.
 serm. 2. de S. Joanne Evang. *Privilegio amoris præcipui,*
cæteris altius à Domino meruit honorari. Altitudinem
 honorum describit Doct̃or eximius S. Thomas à Villa
 Nova: *Omnium dignitatum titulos, omnes gratias & honores,*
quos per alios domus suæ famulos, & officiales sparsim dirigit, in
hoc uno plenius accumulavit, & acervavit. Hic Apostolus, Prophe-
ta, Evangelista, Martyr, Confessor, Virgo, Doct̃or, Cognatus, Ami-
cus. Et si quid aliud in Ecclesia dignitatis & gratiæ est, totum per-
fectissime possidet. Quæris fors causam, cur præ cæteris, Apo-
 stolus Joannes honoratus, & gratiis cumulatus sit? Respondet
 Damianus serm. 21. *Quid in Virtutibus, quid in meritis, quo bea-*
tissimus Joannes incomparabiliter non excellat: Apostolus siquidem
in Epistolis, Evangelista in Evangelio, Propheta in Apocalypsi. &c. Patres.
 Audiamus Patres de Joannis virtutibus differentes: *Joannes*
innocentissimus, simplicissimus omnium erat, & ideò diligebatur.
 ita Theophylactus, super illa Verba: *quem diligebat JESUS,*
Dilectior à Deo ob plenitudinem Sapientiæ cælestis, ita S. Bonaven-
 tura. *Diligebat, specialia ei dilectionis signa ostendendo præ cæte-*
ris, propter mundiciam virginalem, ita Lyranus. *Mosis dilectus*
propter mundiciam puritatis, quia virgo est electus à Domino. ita S.
 Thomas. *Merito dilectus à Deo, ob integritatem Sacri & Virginitatis.* ita
 S. Bonaventura; omnes in illa verba: *quem diligebat Jesus:* & alia-
 rum virtutum perfectionem, S. Joannis, audiatur Albertus Magnus,
 M 3 cap.

cap. 13. Joannis: *Disciplinā charitatis, & mansuetudinis, & humilitatis Christi, perfectè fuerat imitatus. Omnes sensus moderatur, & c. tali utendo alimenti ratione, ut summa parsimonia vivere duntaxat posset, sacrumq; corpus ut subsisteret conservare; ita de jejunio & abstinentia Joannis, Surius in vita S. Joannis: Igneam charitatem deprædicat Damianus. ser. 1. de S. Joanne: Tantā cor ejus etiam circa fratres charitatis gratia repletum erat, ut sacro sanctum pectoris ejus templum, velut caminus quidam divini videretur incendii, & c. Perfectus ergo in omni virtute Joannes, hinc à Deo dilectior, super ceteros omnes Apostolos, gratiis, & donis cumulator. Ex hinc hoc Thema eruo: Qui homo est in virtute perfectior, erga eum est Deus gratiis & donis cumulator. Audiamus Scripturam: Spirituum ponderator est Dominus Prov. c. 16. Etenim benedictionem dabit legislator, *ibunt de virtute in virtutem, videbitur Deus deorum in Sion.* Canit David Ps. 83. *Multam gloriam fecit Dominus Magnificencia sua à saeculo, & c. homines divites in virtute, & c. isti in generationibus gentis suæ gloriam adepti sunt, & c.* De perfecto in virtutibus inquit Salomon Prov. cap. 3. *Longitudo dierum in dextera ejus, & in sinistra illius divitiæ & gloria.* Percipiamus & Patres: *Virtus gradus est ad gloriam, Virtus Mater gloriæ est.* S. Bernardus scribit S. Bernardus serm. de Natal. S. Viç. *Merces sua, Virtuti non derit,* Cassiodorus in Ep. *Qui Major honor potuit homini esse, quàm ut ad similitudinem sui factoris conderetur, & iisdem virtutum vestimentis ornaretur, quibus conditor, de quo legitur: Dominus regnavit, decorem indutus est, id est: omnium virtutum splendore, & totius bonitatis decore, ornatus.* S. Ambrosius de dignitate hum. condit. *Non aspicitur, ex quo quis vocatus est, sed quantum operatus est.* Origenes hom. 10. in Matthæum. *Divinā gratiā in materiam hanc Conceptus dabo.**

CONCEPTUS I.

Post S. Petrum omnibus Apostolis præfertur S. Paulus, donis & gratiis didatur: *Raptus in tertium Cælum audivit arcana Verba, & c.* 2. ad Corinth. cap. 12. De S. Joanne Baptista inquit æterna Veritas, Matth. cap. 11. *Non surrexit major Joanne Baptista, & c.* Major hic Patriarchis, & Prophetis est, quem honoratissimo Angeli titulo Christus veneratur: *Ecce ego mitto Angelum meum*

ante

Sacra Scri-
ptura.

Patres:

S. Bernardus

Cassiodorus.

S. Ambrosius

Origenes.

ante faciem tuam, qui preparabit viam tuam ante te. eodem. S. Andreas prior est vocatus in Apostolum, quam S. Petrus, ut liquet ex verbis Joannis cap. 1. *Invenit hic primum fratrem suum Simonem, & dicit ei, invenimus Messiam, & adduxit eum ad Jesum.* Et tamen ordine S. Andreas factus est secundus; Ut eleganter desuper S. Damianus scribit: *Quid magis stupeas, in fide primus Andreas, factus est ordinis dignitate secundus.* Cur quæso, Deus Paulum post Divum Petrum super omnes evexit Apostolos? innumeris, & extraordinariis donis, ac gratiis cumulavit? Dico ideo, ob virtutum profectum: audiatur ipsemet SANCTUS: *Ego enim sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus:* 1. ad Corinth. c. 15. O profunda humilitas Pauli! quem Deus vas electionis intirulat; ipse se minimum, indignum deprædicat! & iterum inquit: *Gratia DEI in me vacua non fuit, sed abundantius omnibus illis laboravi.* Ecce Virtus ferventis & indefessi Zelûs: intuere & patientiam: *In laboribus plurimis, in carceribus abundantius: in plagis supra modum: in mortibus frequenter, A Judæis quinquies quadragenas una minus accepi, ter virgis casus sum; semel lapidatus sum, ter naufragium feci, nocte & die in profundo maris fui, in itineribus sæpè, periculis fluminum, periculis latronû, periculis ex genere, periculis ex gentibus, periculis in civitate, periculis in solitudine, periculis in mari, periculis in falsis fratribus; in labore & ærumna, in vigiliis multis, in frigore & nuditate; præter illa, qua intrinsecus sunt instantia, mea quotidiana sollicitudo omnium Ecclesiarum.* 2. ad Cor. 11. Quid Joannem Juvenem grandiolem effecit Patriarchis, & Prophetis? effecit virtutum perfectio: vide summam abstinentiam: *Venit Joannes neq, manducans, neq, bibens.* Matth. 11. vide profundissimam humilitatem: *Non sum dignus solvere corrigiam calceamenti,* Joan. cap. 1. Quid tandem prætulit Petrum fratre Andrea? prætulit virtutum perfectio; unam vivacissimam fidem, testem produco: *Tu es Christus Filius DEI vivi,* Matth. c. 16. discamus hinc, qui in virtutibus sunt perfectiores, & ditiores, hi sunt etiam donis & gratiis DEI cumulatiores.

CONCEPTUS II.

Joannes cap. 5. scribit quod ad Piscinam illam prodigiosam multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum jacuerit
ex-

expectantes aqua motum, Angelus autem Domini descendebat secundum tempus in piscinam, & movebatur aqua. Quæstio est, Quis primus sanabatur? an fortè is, qui primus advenerat, qui diutius ad piscinam jacuit? minimè; *Qui prior descendisset in piscinam, sanus fiebat.* Qui ferventior, diligentior, attentior, observantior, celerior erat, hic gratia curationis fruebatur. Piscina hæc figura est inexhausti fontis divinarum gratiarum, qui morum integritate, virtutum perfectione, intensione, opulentior est, in pietate ferventior, in charitate ardentior, in operibus misericordiæ intensior, in humilitate, profundior, in vitæ innocentia integrior, erga hunc divina gratia est profusior. Videamus exemplum Matth. cap. 9.

CONCEPTUS III.

Accessit Christum Princeps quidam, rogans, ut servaret filiam, quam desperârunt medici. Exorari se passus JESUS domum ejus petere cœpit, sed cum per viam incidisset in hæmorrhoidiam, primum ejus sanguinè stetit; in hoc rerum eventu tale quid observat S. Joannes Chrysostomus: *Cum ultima venisset, prima curata recessit;* Mulier fluxum sanguinis passa licet tardior Principe JESUM accessisset; Principi tamen præponitur, prior curatur, prior gratiâ sanitatis donatur, quâ causâ? Notate Auditores: Princeps *Jayrus* dictus est, quod idem sonat, quàm *languidus*, certè languida fides, quæ putabat non posse sanare Christum Filiam, nisi ubi præsens esset corpore, ac propterea dicebat: *Veni!* At mulier solo tactu curare posse Christum credebat, viva, & fervens erat fides mulieris: *Dicebat intra se, si tetigero tantum vestimentum ejus, salva ero.* Pulchrè S. Chrysost. desuper: *Etsi aegritudine tardabatur, fide tamen & voluntate volabat.* In fide ergo quia virtuosa magis erat mulier, perfectior, vivacior; fuit & erga eam Christus promptior, gratificandi paratior; documentum, quo quis perfectior virtute, moribus integrior, innocentior, eò largius, citius, promptius, cumulatius Deus erga similem gratiarum dona diffundet, Vivum rei exemplum produco Josephum Ægypti servatorem.

CONCEPTUS IV.

Josephum, bonus senex Jacob, filium accrescentem intitulat: *Joseph Filius accrescens*, Genes. 49. cap, crescens inquam; ac proficiens in virtutibus, & optimis moribus; crescens in admiranda obedientia, qui etiam cum vitæ manifesto periculo, ad jussu Patris respon-

respondet: *Præsto sum*, Genes. 37. Ob invidiam fratrum se non excusans, & victimam se immolans; crescens in vitæ innocentia, & integritate: qui, *relictus in manibus ejus* (pellicis inquam) *pallio, fugit, & egressus est foras*. Genes. cap. 39. crescens in pietate & justitia: quia 80. ferme annis cum laude toti Ægypto præfuit. Hunc Josephum, obedientissimum, castissimum, justissimum; quem Pater suus accrescentem exinde vocabat; *Augmentum* intitulat quidam sacer Scriptor: *nè dubites augmentum interpretari*. Quasi sit hæc infallibilis Consequencia in Schola Christi; crescit, proficit quis in virtutibus; augebitur & divinis gratiis, ac donis; crevit in obedientia Joseph: & meruit Patrem habere Deum sibi addictissimum: *descendit cum eo in foveam, & in vinculis non dereliquit illum; donec afferret illi sceptrum Regni*. Sap. 10. Crevit in fidelitate Joseph erga Phutifar: *Et invenit gratiam Joseph coram Domino suo, à quo præpositus omnibus gubernabat creditam sibi domum*: Crevit Joseph in patientia, virtute, carceres & vincula innocentissimè perferendo: & augmentatus est ad summos honores: *Dixit ergo ad Joseph, Rex inquam Pharaos: Tu eris super domum meam: & ad tui oris imperium cunctus populus obediet. Uno tantum regni solio precedam te. Dixitque rursus Pharaos ad Joseph; ecce constitui te super universam terram Ægypti. Tulitque annulum de manu sua, & dedit eum in manu ejus, vestivitque eum stolâ byssinâ, & collo torquem auream circumposuit. Fecitque eum ascendere super currum suum secundum; clamante pracone: ut omnes coram eo genu flecterent*. Argumentum, qui crescit in virtutibus, crescit apud Deum in gratia, proficit donorum cœlestium magnitudine.

CONCEPTUS V.

Lucas cap. 2. de Salvatore nostro scribit: Proficiebat, quomodo profecerit, dicit Suarez 3. part. quæst. 7. Exercebat majores actus modestiæ, maturitatis, prudentiæ, castitatis, pietatis, & aliarum virtutum: & sequitur: *Gratia apud Deum, & apud homines: discamus iterum: virtutum profectus, est copiosæ gratiæ certus effectus*.

N

CON-

CONCEPTUS VI.

Christus in ultima Cœna corpus suum sacratissimum inter cœtera fercula, & cœnam communem, discipulis suis manducandum tradidit; ita Matth. cap. 27. *Cœnantibus illis accepit Iesus panem, & benedixit ac fregit, deditque discipulis suis, & ait: accipite & comedite; Hoc est corpus meum.* Sanguinem vero suum pretiosissimum, Christus Apostolis suis bibendum dedit post cœnam: ita Lucas cap. 22. *Similiter & calicem postquam cœnavit.* Quod Christus carnem suam esculentis cœteris cœnæ communis miscuerit, sanguinem verò segregarit, & servaverit, ut post cœnam propinaretur, indicio esse videtur, quod majori honore, & precio sanguinem habuerit, quàm carnem; quæ hujus ratio est? Attendite quæ dicam: Dum Christus ad passionem iret, ipsemet fatetur, Matth. 26. *Spiritus quidem promptus, caro autem infirma:* Hoc est: Caro pati fugiebat, declinabat, detrectabat, tormenta instantia, carni adversabantur; e contra sanguis ubertim magnâ vi & copia ex sacratissimis venis erumpebat: *Factus est sudor ejus, sicut gutta sanguinis, decurrentis in terram.* Erumpebat sanguis, quasi quod caro fugiebat, ille cupidissimè anhelabat, pati ultrò querebat, zelabat; sanguis ergo, qui præ carne Christi voluntatem Patris cœlestis adimplere fervebat, præ carne Christi, pati fugiente in ultima cœna honoratur, ac colitur, majori in reverentia habetur, observatur. Iterum documentum; perfectioni, ac rei virtuosæ intensiori, certa est ac specialis donorum, & gratiarum divinarum remuneratio.

CONCEPTUS VII.

Heli summus Sacerdos, divino monitu Samuelem adhuc qua puerum Ephod vestivit. Ita 1. Reg. cap. 8. *Samuel autem ministrabat ante faciem Domini, Puer, accinctus Ephod lineo.* Theodoretus scribit, Ephod vestem fuisse Sacerdotis, & non Levitæ, qualis tunc Samuel erat: quæstio exindè oritur, cur Samuel adhuc Levitæ, imò puer, jam sacerdotali veste, & amictu Ephod, donatur; citatus Doctor quæst. 8, respondet: *Est verisimile, quod Heli, cum in Samuele florentem divinam gratiam vidisset, etiam admodum juvenem eo honore impetiit.* Samuel adhuc puer, & initiatus Levitæ, tamen

tamen in Spiritualibus, & Ecclesiasticis functionibus perfectissimus jam erat; timebat Deum summoperè; colebat intensissimè, vivebat innocentissimè. Hunc ergo tam virtuosum juvenem, Heli jam vestit sacerdotaliter; indicans: virtutum, & morum gradus, summo quoque gradu gratiarum, & divinarum copiis præmiare Deum.

Matthæus Baldanus eques Lucensis, ut refert Hieronymus *Epilogus*, Ruscellius lib. symbol. Symboli loco pinxit sibi cornicopium dives opibus, eas largiter super rosam centifoliorum effundens; hac inscriptione: *perfectis abundè*. Cornicopium hoc, divina est bonitas, inexhaustus gratiarum Oceanus, Rosa centifoliorum, sunt in virtute proficientes, in vitæ innocentia gradientes, super hos cornicopium gratiarum largiter, & prodigiosè effundit divina Bonitas. Ut & nos exinde thesauros gratiarum capiamus, perfectioni virtutum, & vitæ innocentiae studeamus.

Amen.

N 2

IN

PRO FESTO S. JOANNIS
EVANGELISTÆ.

CONCIO TERTIA.

Textus. *Hic autem quid?* Joan. 21. cap.

Thema. Vicissitudo rerum continua in mundo est: qui in humili loco jacet, in altum honorum exurgere potest, & qui in sublimi sedet, ruinæ, & casus periculo, expositus est.

Exordium.

Questio orta est inter Proceres Magni Darii Regis, quis eorum apud Regem maximè in gratia esset? Dum intentissimè responsioni aures præbent, ecce Clodius unus ex Aulicis inter amplexus regis conspicitur, concludunt ergo. *Clodius omnium major est, quia Casarem tangit*; S. Joannes Evangelista in Collegio Christi, ille est; quem præ omnibus Apostolis complectitur, stringit, diligit IESUS: *hic est discipulus, quem diligebat IESUS: qui & in cæna recubuit super pectus ejus*, Joan. 21. Concludo ego, Joannes Evangelista ergo Iesu inter omnes Apostolos charissimus, in gratia Christi radicans, stabilitus est. Sic Christo annuente: *Sic enim volo manere*. Charissimum, gratiosissimum inquam: de tam charo, dilecto, gratioso, tamen S. Petrus interrogat: *Hic autem quid*: quasi stabilitatem disputat; possibilem fortis mutationem annuit; omni homini tacitè indicando: Nemo in hac vita nimium fidat gratiæ, quæ apud Magnates valet, desinere enim facillè potest. E contra, animo nõ deficiat, qui adversa patitur, extrema enim pauperies, in supremum felici-

felicitatis cacumen conscendere valet: Ubiquè, in omni statu, experitur inconstantia, & mutabilis rei vicissitudo. Audiamus SS. ^{Textus S. Scripturae} Scripturam: *Nunquam in eodem statu permanet.* Job. cap. 13. *Pauperem facit, & ditat: deducit ad inferos & reducit.* 1. Regum 2. *Ad vesperum demorabitur fletus, & ad matutinum letitia.* Ps. 29. *Hunc humiliat, hunc exultat.* Pl. 72. Audiantur Patres & veteres ^{Patres & veteres sapientes} Sapientes: *Sapè honor saeculi abiit antequam venit, quid enim saeculi potest esse diurnum, cum ipsa diurna non sint saecula;* Ita perorat S. Ambrosius in caput 4. Lucæ. *Qui heri in tribunali sedebat sublimis, qui praefatos habebat voce magna clamantes, & multos praefatores, & in foro se sequentes, hodie vilis & abjectus, & his omnibus spoliatus, & nudus, instar pulveris excussus, & unda profluentis se habet.* nervosè scripsit Sanctus Chrysostomus homil. 7. s. ^{S. Chrysost.} Colos. unde homilia 8. in Matth. confirmat: *Deus maestis rebus quadam jucunda permiscuit, quod certè in Sanctis omnibus facit, quos nequè tribulationes, neque jucunditates sinit habere continuas.* Eleganter scribit S. Gregorius Nazian. ^{S. Gregorius Nazian.} Oratione 43. *Uni cum temporis momentum, multas temporum mutationes vehit.* Et iterum lib. 2. de Theol. *Hac est lex universi; nasci, mori, surgere, languere, &c. successione ista aeterna.* Peraccommodè scribit Procopius lib. de bello Van. ^{Procopius} *Fortune commutatio, res etiam destruit benè constitutas.* Verè cecinit Lucanus, ad Pisonem: ^{Lucanus} *Vices natura subit, variataque cursu ordinat.* Bellè Plautus in Amphitrione: ^{Plautus} *In hominum aetate multa eveniunt; hujusmodi capiunt voluptates, mox iterum miseria:* Optimè concludit Seneca ^{Seneca} in Thyeste actu 3.

*Quem dies vidit veniens superbum,
Hunc dies vidit fugiens jacentem,
Nemo confidat nimium secundis,
Nemo desperet meliora, lapsus.
Miscet hac illis, prohibetque Chloto
Stare fortunam, rotat omne fatum.*

Et Plinius monet, lib. 4. ep. 24. *Nulli rei fidendum, nihil trem de- Plinius sperandum.* Vicissitudini omnis status subjacet, ut Conceptibus deducam.

N 3 Con-

CONCEPTUS I.

Confirmatio. S. Augustinus lib. 5. de Civitate Dei cap. 11. scribit, Romanos duo delubra ædificasse; quorum unum Volupiam, id est, bonæ fortunæ, consolationis, prosperitatis; Alterum Angaronam, id est, adversitatis, tristicæ, luctûs templum vocabant; arctissimè hæc duo templa conjunxerunt, ut qui uno pede contingeret faciem Volupia, bonæ fortunæ, prosperitatis, altero pede jam calcaret templum Angaronæ, adversitatis, tristicæ, & luctûs; per hanc Angaronæ & Volupia nimiam conjunctionem, rerum humanarum inevitabilem vicissitudinem, indicantes; nempe bonam fortunam ad calcem sequi adversa; & hæc meliora, in praxi hoc videre est in vitæ cursu Salvatoris nostri. Vilipenditur, inquietatur ab ipso Sathana: *Tulit eum Diabolus*, Matth. cap. 4. subsequitur huic vilipensionis honor & gloria: *Clarificatus est*: Matth. 17. honori subsequitur nova contumelia; dicebant; *In Principe Demoni- niorum eiecit Dæmonia*, Luc. cap. 11. Ad hanc contumeliam indignis offertur honor: *Ut facerent eum Regem*, Joan. cap. 6. mox iterum ignominia afficitur, *Elevantes lapides, ut jacerent in eum*, Joann. cap. 8. clamant Judæi, glorificantes Jesum: *Osanna fili David, benedictus, qui venit &c.* Lucæ 21. Quinta die desuper unum ore condemnant, infami ligno adjudicant: *Crucifige crucifige eum*, Matth. 27. Ecce vicissitudo; vix uno pede Christus tangit Volupiam bene habet; altero pede premit Angaronam, male sentit; ergo hinc tristitia, tristibus læta subsequuntur: Verissimè Chrysofostomus *Tum ex adversis, tum ex prosperis justorum vita. &c.* Ezechieli hoc mysticè indicatum est.

CONCEPTUS II.

Ezechiel cap. 2. enarrat: *Vidi, & ecce manus missa est ad me in qua erat involutus liber, & expandit illum coram me, & Scripta erant in eo lamentationes, carmen, & v.a; &c. com- volumen istud.* Quid significat, quod Propheta jussus sit com- dere librum, in quo scripta erant lamentationes, & carmen? S. Hieronymus

ronymus in hunc locum per lamentationes intelligit tristia, ad-
versa; per carmen, jucunda, prospera, per væ ex ipso nomine,
fatalia signantur; volumen mixtum vicissitudine, jam tristium,
jam prosperorum eventuum, Propheta comedere iussus est, ut no-
scamus, cursum vitæ humanæ; rerum vicissitudine, varietate
misceri, lætis, prosperis, tristia, his iterum favorabilia,
succedere. Ex Genesi cap. 1. patet Veritas.

CONCEPTUS III.

Hic inquit Sacer Textus: *Et factum est vespere & mane dies
unus.* S. Gregorius Magnus, lib. de natura, per mane intelli-
git vitæ humanæ prospera, per vesperum verò infortunata: scia-
mus; ab aeterno jam ordinasse DEUM, ut vitæ hominis cursus,
in mane & vespere, in vespere & mane revolvatur, prosperis ad-
versa, adversis prospera succedant: Audiamus verba Magni Do-
ctoris: *Hæc enim duo ad invicem sibi contexta, & sibi perpetuo
coeterna sunt, ut læta tristibus, infelicibus prospera succedere so-
leant, & felicium, atque infelicium mixtura semper quadam sit.*
Huc intendit Job, dum prædicit:

CONCEPTUS IV.

Militia est vita hominis super terram. Job. cap. 7. quare
militia? Liber secundus Regum cap. 11. respondet: *Varius est even-
tus belli, nunc hunc, nunc illum consumit gladius.* Nunc victores,
brevi victos, atque iterum vincentes legimus Romanos; Milites
nunc abundare, nunc quod maximè indigere; nunc dominos im-
perare, brevi sclavos inservire, fortuna iterum liberos, expe-
riencia novimus; militia ergo vita hominis est super terram:
nempe qui abundat, indigere potest, & qui indiget abundare.
Dominos servire, & servos dominare, vicissitudo docet, quod ve-
stis Joseph indicat.

CON-

CONCEPTUS V.

Jacob Joseph filio suo vestem polymitam curavit, *Dedit ei vestem polymitam, id est variam*; Genes. 37. cur vestem varii coloris? an varii colores fortis vicissitudinem, & mutationem præfigurabant? ita S. docet Chrysostomus hom. 8. in Matth. cap. 2. *Dedit ei tunicam polymitam, id est varii coloris, latis tristitia permiscetur.* Colorem album prosperitatis, secutus est color niger adversitatis, & vice versa; ut copiosè liber Genes. plurimis capitulis enarrat: Joseph ocellus Patris, qui domi vixit in deliciis, odio fratrum, sclavus, & exul, victitat in miseriis. Favor Phutifaris lenit morem, mox malitia mulieris duplicat dolorem. Infamis nunc trahitur in plus quàm rusticam caulam; ex hâc honoratus Princeps, ascitur in Aulam. Perpulchri desuper Rupertus Abbas lib. 8. in Genes. cap. 40. *Pro compedi- bus, in quibus humiliaverunt, pedes ejus, torquem auream suscepit; pro pallio, quo in manu adultera nudus effugit, stola byssina Deo duce indutus est; pro servuli nomine, regium gestat annulum, & pro carceris humilitate super altum sedet imperii currum.* Latis tristitia, his læta permiscetur.

CONCEPTUS VI.

Apocalypsios cap. 1. D E U S Joanni apparuit in tali forma; *Capilli ejus candidi tanquam lana alba, & tanquam nix*; quæ comparatio lanæ & nivis? nix, & lana non conveniunt, lana enim calefacit, frigus nix causat, quid ergo mysterii latet sub hac metaphora? *Capilli ejus candidi tanquam lana alba, & tanquam nix*: Mysterium detegit Abbas Joachim in locum hunc, per capillos in capite D E I, divinam providentiam, & gubernationem universi designans, in divina Providentia simul stant, & cohærent, lana & nix, calor & frigus, calefacit te hodiè D E U S lana prosperitatis, noli extolli, cras potest te frigefacere nix miseriarum, & econtra; frigefacit te D E U S hodie nive mi-
seriæ,

seriæ, noli desperare, cras potest calefacere te DEUS lanâ prosperitatis, apud DEUM enim, & in ejus providentia, *Simul in unum dives & pauper*, canit Regius Psalmista Psalmo 48. Academicus ingeniosè id ipsum symbolicè expressit.

CONCEPTUS VII.

Subtilis Academicus vitæ humanæ cursum, & sortem, si sursum, cœlum spectes, lunæ; Si deorsum cœlum aspicias, horologio solari comparavit, cur lunæ, & horologio? Lunæ S. Isidorus libro de mundo cap. 11. hoc symbolum subscribit: *Crescit ut desinat, desinit ut crescat*. Luna peragit cursum suum, jam accrescendo, & est tota luminosa, jam decrecendo, & est tota tenebrosa: sic evenit cum forte, statu, & conditione hominum, crescendo desinant, desinendo crescunt. Superviximus homines totos in lumine; totos fortunatos; apud Principes in gratia, maximos, & primos in Aula, brevi vidimus totos nigros, & tenebrosos; exutos fortunâ; dejectos gradu honoris, expulsos Aulis; ast iterum è tenebris persecutionum, creverunt in lumen melioris fortunæ, & prosperitatis; è Sanctis, testis est Eustachius: Erat hic supremus belli Dux, mox dejectus ruri villicus; iterum ad gubernacula assumitur, manè Triumphator gloriosus honoratur, vesperi, ut perduellis crematur, modò æternum coronatur. O variabilis rerum immutatio ac vicissitudo! crescit homo ut desinat, desinit ut crescat. Hinc & horologio noster Academicus sortem & cursum vitæ hominis comparat, & peraccommodè: sunt enim in homine quinque sensus quasi ordinatissima rotæ, est mordax conscientia, infallibilis index, qui in Davide Adultero quartam: *Tues ille vir*, demonstravit, horologio doctissimus Certanus hoc subscribit symbolum: *In Sole, & Umbra*: Horologium Solis lumine, & Umbra radio dirigitur. An non benè mundi prospera, Solis lumen, adversa verò Umbram dixerit; cursus ergo vitæ hominis ut horologium in Sole & umbra consistit; per prospera & adversa, per adversa, & prospera homo ad ultimum suum centrum, quod DEUS est, deducitur.

devolvitur. S. Paulus tessis fit 2. ad Corinth. cap. 6. *Per gloriam, & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam*, id est, uti exponit S. Hieronymus in Ezech. *per laudes & vituperationes, per prosperitates & tribulationes.*

CONCEPTUS VIII.

Communi Doctorum consensu, Mundus est rotundus; in rota videmus, quod modò superius stat, in iclu oculi inferius jacet; & iterum quod inferius jacuit, stat superius; si rotundus est mundus, ergo homo in mundo quasi in rota existit; si in rota, ergo continuæ mutationi fortis, vicissitudini permixtæ subjacet, jam superior, jam inferior, jam Dominus, paulò post servus homo factus est, & fieri est possibile; causam dat Anselmus, *ut nec prosperi elevemur, nec turbemur adversis, aut desperemus*; Christus Salvator noster desuper eximie nos instruit.

CONCEPTUS IX.

CHRISTUS JESUS homo mortalis passibilis, patiper, vilipensus; tamen in monte Thabor clarificatus, gloriosus apparuit, Matth. 17. *Clarificatus est ante eos, & splenduit facies ejus sicut Sol, &c.* Post devictam mortem, CHRISTUS æternum gloriosus, impassibilis, apparet Magdalenæ in forma laboriosi hortulani Matth. cap. 20. Item tribus discipulis peregrinantibus in Emaus, apparet in figura indigentis peregrini, Lucæ 24. *sinxit se longius ire.* Cur CHRISTUS in vita hac mortali clarificatus, gloriosus; post mortem in æternum nunc clarificatus gloriosus; indigens peregrinus, laboriosus hortulanus apparere voluit? Gregorius inquit: CHRISTI actio est nostra instructio: hæc ergo CHRISTUS per recitatas apparitiones nos instruit: In vita vilipensus, hæcci habitus, apparet gloriosus, clarificatus;

ficatus ; pauper & miser homo, in advertis ne desperet, est enim possibile, ut abjectissimus clarificetur ; felix fortunatus fiat ; econtra felicissimus nunc æternum CHRISTUS apparet miser, indigens, laboriosus ; felix tu mundi Alumne ne superbias, est enim etiam possibile, ut felicissimus ad incitas redigatur, olitorem agere, exul Patria, peregrinari cogatur : ad *maiores Esau* dictum est, *serviet minori* Genes. cap. 25. item Pl. 108. *Et Episcopatum ejus accipiet alter* ; Saul contra minimus inaudit : *Caput in sribubus Israel factus est.* 1. Regum 15.

Hanc certam rerum vicissitudinem, status, & sortis humanæ mutationem continuam, O utinam vivaciter Christianus comprehendat ! Fortunatus qui est, casum possibilem cogitaret, fieret enim, ne tumidus insaniret superbia ; econtra infortunatus qui vivit, post nubila adhuc semper Phœbum luxisse recogitaret ; fieret inde, ne abjecto animo turpiter desperaret, sed in Deum intentus meliora speraret. Cum scriptum legamus : *Ipse est qui deducit ad inferos & reducit ; 1. Reg. cap. 2. exaltat & humiliat* Pl. 112. *suscitans de pulvere egenum : & de stercore erigens pauperem.* Amen.

Epilogus.

O 2

JA-